

**Splošne informacije o družbi INTERKAPITAL
vrijednosni papiri d.o.o.**
(posodobljena različica od marca 2024)

Podjetje/Družba:	INTERKAPITAL vrijednosni papiri društvo s ograničenom odgovornošću za poslovanje vrijednosnim papirima
Skrajšano podjetje:	INTERKAPITAL vrijednosni papiri d.o.o.
Prevod podjetja v angleški jezik:	InterCapital Securities Ltd.
Matična številka:	080420080, registrirano pri Trgovskem sodišču v Zagrebu
EMŠO:	68481874507
Sedež:	Masarykova 1, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel	+ 385 (0)1 4825 890
Fax	+ 385 (0)1 4825 899
E-mail	brokeri@intercapital.hr
Bloomberg	INKA
Spletna strana	inter.capital
Borzna oznaka:	Družba je članica Zagrebske borze d.d., Ljubljanske borze d.d. in Centralne klirinško Depotne družbe d.d.
Zagrebačka burza d.d.:	INKA-B
Ljubljanska borza d.d.:	ICSLJ
Pooblašteni borzni posredniki:	Delač Danijel Dražetić Ivan Majić Filip Rimac Josip Marko Švigelj Maravić Matko Jurišić Branka Platužić Viktorija Tomić Marko Jurinić Denis
Pooblašteni investicijski svetovalci:	Delač Danijel Majić Filip Dražetić Ivan Matko Maravić Tea Pevec

Družba bo uporabniku (pravni ali fizični osebi, ki nastopa kot stranka, potencialna stranka ali potrošnik v okviru finančnih produktov in storitev) na njegovo zahtevo izdala potrdilo, izpisano na memorandumu Družbe, ki potrjuje, da je oseba, ki opravlja ustrezno funkcijo, za katero je odgovorna Družba, pooblaščen oseb v zvezi z ustrezno funkcijo, ki jo opravlja.

**Odvisni borzni
zastopniki:**

Fincon j.d.o.o., Kralja Tomislava 90, Podgorač, matična številka: 030127237
Kontaktne podatke za naročilo prek tega odvisnega borznega zastopnika:
tel.: +385 (31) 271-904
Tomislav Mastanjević
e-pošta: tmastanj@gmail.com

BPH, bolj prijaza hiša, d.o.o. Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana
Kontaktne podatke za naročilo prek tega odvisnega borznega zastopnika:
Sašo Čačić
tel.: +386 (1) 200-2020
e-pošta: info@bph.si

Področnica:

INTERKAPITAL vrijednosni papiri d.o.o., Podružnica Slovenija, Ukmarjeva ulica 4,
1000 Ljubljana, Slovenija

Osnovni kapital:

1.100.000,00 EUR, vplačan v celoti

Lastniška struktura:

INTERKAPITAL d.d., edini ustanovitelj/član

Uprava družbe:

The President of the Management Board: Danijel Delač, mr. sc. oecc
The Member of the Management Board: Denis Jurinić, dipl.oecc.

Podatki o regulatorju:

Hrvaška agencija za nadzor finančnih storitev (»HANFA«)
Ul. Franje Račkog 6, Zagreb
Tel.: 01 6173 200
Faks: 01 4811 406
e-pošta: info@hanfa.hr, potrosaci@hanfa.hr

Ustanovitev:

Družba je ustanovljena z izjavo o ustanovitvi z dne 28. januarja 2002

Dovoljenje za delo:

Družba je s sklepom komisije za vrednostne papirje RH z dne 31. januarja 2002 pridobila dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji v skladu s takratnim Zakonom o izdaji in trgovanju z vrednostnimi papirji, razred: UP/I-450-08/02-02/16, reg. številka: 567-03/02-02.

Po tem, ko je 1. januarja 2009 v RH začel veljati Zakon o kapitalskem trgu, ki vsebuje predpise Evropske unije, je bilo družbi izdano dovoljenje za zagotavljanje investicijskih storitev in opravljanje investicijskih dejavnosti ter njimi povezanih dodatnih storitev od dne 9. julija 2009, razred: UP/I-451-04/09-02/15, ref. številka: 326-111/09-4

Družba je pooblaščenca za neposredno zagotavljanje investicijskih storitev in izvajanje investicijskih dejavnosti v naslednjih državah članicah Evropske unije in državah podpisnicah Pogodbe o Evropskem gospodarskem prostoru :

- Slovenija
- Nemčija
- Italija
- Romunija
- Bolgarija
- Madžarska
- Estonija
- Združeno Kraljestvo
- Češka
- Avstrija
- Poljska
- Švedska
- Danska

¹V Sloveniji je družba pooblaščenca za zagotavljanje investicijskih storitev in izvajanje investicijskih dejavnosti neposredno od 12. maja 2014, v preostalih zgoraj omenjenih državah članicah pa od 9. junija 2016.

Dejavnosti:

Investicijske storitve in dejavnosti iz čl.5., odst.1., t. 1.-7. in Pomožne storitve iz čl.5., odst.2., t. 1.-7. Zakona o trgu kapitala ("ZTK"), t.j.:sprejemanje in prenos naročil v zvezi z enim ali več finančnimi instrumenti,

- izvedba naročil za račun strank,
- trgovanje za lastni račun,
- upravljanje portfelja,
- investicijsko svetovanje,
- storitve za izvajanje ponudb ali prodaje finančnih instrumentov, za katere velja obveznost odkupa,
- storitve za izvajanje ponudb ali prodaje finančnih instrumentov, za katere ne velja obveznost odkupa,
- shranjevanje in upravljanje finančnih instrumentov za račun stranke, vključno s skrbniškimi storitvami in s tem povezanimi storitvami, kot so upravljanje gotovine in instrumenti zavarovanja,
- odobritev kredita ali posojila vlagatelju, da mu omogoči sklenitev posla z enim ali več finančnimi instrumenti, če transakcija vključuje družbo, ki odobri posojilo ali kredit,
- svetovanje glede kapitalske strukture, poslovnih strategij in s tem povezanih vprašanj ter svetovanja in storitev v zvezi z združitvami in prevzemi, storitve deviznega poslovanja, če so povezane z zagotavljanjem investicijskih storitev,
- investicijske raziskave in finančne analize ter druga priporočila v zvezi s transakcijami s finančnimi instrumenti
- storitve, povezane s storitvami za izvajanje ponudb ali prodajo finančnih instrumentov, za katere velja obveznost odkupa
- investicijske storitve in dejavnosti ter dodatne storitve, povezane z osnovnimi sredstvi izvedenih finančnih instrumentov iz 2., 3., 4. in 7. alineje, 2.d. toč., 1. odst., 3. čl. ZTK, kadar te investicijske storitve in dejavnosti dopolnjujejo investicijske ali dodatne storitve.

Javno dostopne informacije o Družbi:

Razen na spletnih straneh družbe: inter.capital na katerih so poleg splošnih informacij na voljo tudi odgovarjajoči dokumenti družbe, so podatki o družbi dostopni tudi na uradnih straneh:

Sodnega registra (Ministrstvo za pravosodje RH):
<https://sudreg.pravosudje.hr>

ter na uradnih straneh HANFE (ki regulira in nadzira družbo)
<https://www.hanfa.hr/trziste-kapitala/registri/registar-drustava-ovlastenih-pruzati-investicijske-usluge-i-obavljati-investicijske-aktivnosti/?search=interkapital>

Objava splošnih informacij:

Informacije in dokumenti, ki jih mora družba objaviti v skladu z Zakonom o kapitalskem trgu (NN 65/2018) in podzakonskimi akti, so objavljeni na spletni strani družbe <https://inter.capital/hr/brokerske-usluge-i-trgovanje-dokumenti/>.

Informacije, ki jih mora podjetje objaviti v skladu z osmim delom Uredbe (EU) št. 575/2013 in niso vključene v te Splošne informacije, so na voljo v letnem finančnem poročilu in v dokumentu »Letno poročilo o tveganjih« (»Annual risk report«) za zadevno proračunsko leto.

Jeziki za uradno komunikacijo:

Hrvaški, angleški jezik in slovenski jezik

Način komunikacije in dodelitev naročil:

Ustno v prostorih investicijske družbe ali po telefonu na telefonske številke, ki so za to predvidene, pisno s priporočeno pošto, faksom ali e-pošto, Bloomberg chat ali za uporabnike storitve neposrednega dostopa prek neposrednega dostopa in IT platformo SEE Link, če je to primerno.

Cenik

Informacije o cenah in stroških investicijskih in pomožnih storitev ter, če je primerno, o stroških, nadomestilih in z njimi povezani izdatki so na voljo v Ceniku, objavljenem na spletni strani podjetja. Na primer, znesek provizije za posredovanje se izračuna tako, da se znesek te provizije odšteje od sredstev od prodaje ali od sredstev, vplačanih za nakup finančnih instrumentov. Skrbniška provizija se zaračunava mesečno, na način, ki je naveden na računu, ki se dostavi vsaki stranki.

Obdelava pritožb strank

Postopek vložitve pritožb s strani strank in postopek obravnave pritožb strank s strani Družbe, sta urejena s Pravilnikom Družbe o obravnavanju pritožb, ki je na voljo v prostorih Družbe in na spletni strani, ki je v tem dokumentu navedena kot spletna stran za splošne informacije o Družbi.

Zaščita lastnine stranke

Denar in finančni instrumenti strank niso last Družbe; ne preidejo v njeno premoženje, niti v likvidacijsko ali stečajno maso, niti ne morejo biti predmet izvršbe v zvezi s terjatvami do Družbe.

Denarna sredstva strank družbe, ki so deponirana na račun kreditne institucije s sedežem v Republiki Hrvaški ali Sloveniji, ne preidejo v premoženje, ali stečajno ali likvidacijsko maso te kreditne institucije.

Družba je članica Sklada za zaščito investorjev, ki ga upravlja Centralna Klirinško Depotna Družba d.d. Zagreb (v nadaljevanju: »SKDD« ali »Upravitelj sklada«).

Seznam članov, informacije za vlagatelje in več o sistemu zaščite vlagateljev si lahko preberete na :

- www.skdd.hr

Sredstva stranke in družbe se nahajajo na različnih računih :

- za stranke – na računih za posebne namene (tako imenovane »13-ice«),
- za družbo – na računih za redno poslovanje (tako imenovane »11-ice«).

Zavarovani primer in zavarovana vsota

S članstvom Družbe v Skladu so terjatve strank Družbe zaščitene do največ 19.908,42 EUR, izračunajo se kot skupni znesek terjatev Stranke, ne glede na to, ali jih ima Družba na enem ali več računih, na eni ali več pogodbenih podlagah ali v povezavi z eno ali več investicijskimi storitvami, in če Družba ne more izplačati ali povrniti stranki, v naslednjih primerih:

3. uvedba stečajnega postopka nad Družbo,
4. da hrvaška agencija za nadzor finančnih storitev ugotovi, da Družba ni sposobna izpolniti svojih obveznosti do svojih strank zato, ker ne more izvršiti denarne obveznosti in/ali poplačati finančnih instrumentov, ki sestavljajo portfelj pod upravljanjem, in je malo verjetno, da se bodo te okoliščine v doglednem času bistveno spremenile.

Zavarovane so naslednje terjatve strank:

5. denarna sredstva, ki jih Družba dolguje Stranki ali pripadajo Stranki, ki jih je Družba prejela ali jih drži za stranko v zvezi s pogodbenimi investicijskimi storitvami ali dodatnimi storitvami;
6. finančni instrumenti, ki pripadajo Stranki Družbe, ki jih Družba drži, administrira ali z njimi upravlja za račun Stranke v zvezi s pogodbenimi investicijskimi storitvami ali dodatnimi storitvami.

Izključene terjatve:

Iz terjatev, ki jih zajemajo zgoraj omenjene določbe, so izključene terjatve, ki predstavljajo terjatve Strank Družbe, ki izhajajo iz transakcije, za katero je bilo s pravnomočno sodbo ugotovljeno, da so povezani s pranjem denarja, terjatve Strank

Družbe, ki so zavarovane z zakonom, ki ureja zavarovanje depozita v kreditnih institucijah, za zaščito deponenta v primeru nedostopnosti depozita. Stranke Družbe, katerih terjatve so zaščitene s pravili Sklada za zaščito investitorjev, je vsaka fizična in pravna oseba, katere premoženje Družba drži, administrira in z njim upravlja za račun stran v povezavi z investicijsko storitvijo ali dodatno storitvijo iz 1. točke, 2. odstavka, 5. člena Zakona o kapitalskem trgu (NN 65/18), dogovorjeno s stranko. Za Stranko se ne šteje, ne glede na državo sedeža:

1. kreditna institucija,
2. investicijska družba,
3. finančna institucija,
4. zavarovalniška družba,
5. subjekt za skupne investicije,
6. pokojninski sklad,
7. pravna oseba, ki je članica skupine Družbe,
8. pravna ali fizična oseba, ki sodeluje z več kot 5 % glasovalnih pravic v osnovnem kapitalu Družbe,
9. družba, ki je v razmerju do Družbe matična družba ali podružnica,
10. člani uprave in nadzornega odbora oziroma upravnega odbora Družbe, če so te osebe na teh položajih ali so zaposlene v Družbi na dan začetka stečajnega ali likvidacijskega postopka ali na dan objave odločbe hrvaške agencije za nadzor finančnih storitev o nastanku zavarovalnega dogodka ali so na teh položajih bile zaposlene v tekočem ali preteklem poslovnem letu,
11. povezani zastopniki Družbe, ki delujejo v tej vlogi na dan začetka stečajnega ali likvidacijskega postopka nad investicijsko družbo ali na dan objave odločbe hrvaške agencije za nadzor finančnih storitev o nastanku zavarovalnega dogodka ali so v tej vlogi delovali v tekočem ali preteklem poslovnem letu,
12. osebe, odgovorne za revizijo računovodskih izkazov Družbe in osebe, odgovorne za pripravo in shranjevanje računovodske dokumentacije Družbe in izdelavo računovodskih izkazov,
13. člani uprave, nadzornega odbora ali upravnega odbora ter osebe, ki imajo v lasti 5-odstotni ali višji delež družbe, ki je v odnosu do Družbe matična družba ali podružnica, ter osebe, ki so odgovorne za revidiranje računovodskih izkazov Družbe,
14. zakonci ali zunajzakonski partnerji in sorodniki do druge stopnje v ravni črti in do druge stopnje po stranski črti oseb iz 10. do 13. točke in
15. stranke Družbe, katerih neizpolnitev obveznosti do Družbe je prispevala k nastanku zavarovalnega dogodka.

Ukrepanje upravljavca Sklada po nastopu zavarovalnega dogodka:

Potem ko HANFA izda odločbo o nastanku zavarovalnega dogodka, upravljavec Sklada (pravna oseba, ki jo je HANFA odobrila za upravljanje in oblikovanje ter upravljanje Sklada) začne odškodninski postopek za stranke Družbe in o tem obvesti javnost z objavo v vsaj enem dnevnem časopisu. Upravljavec Sklada bo o nastanku zavarovalnega dogodka poslal obvestilo vsem strankam Družbe, s katerimi je seznanjen, prav tako pa bo stranke pozval, da naj vložijo zahtevek za odškodnino in jim poslal obrazec za tak zahtevek. Stranka v odškodninskem zahtevku upravljavcu Sklada posreduje najpomembnejše podatke in informacije, potrebne za določitev pravice do izplačila zaščitene terjatve. Stranka pošlje izpolnjeni zahtevek upravljavcu Sklada izključno po pošti. Rok za vložitev zahtevka je pet (5) mesecev od dneva objave sklepa HANFA o nastanku zavarovalnega dogodka v Uradnem listu. Upravljavec Sklada je dolžan stranki Družbe izplačati določen znesek zaščitene terjatve brez odlašanja in najpozneje v roku 90 dni od dneva določitve pravice do izplačila zaščitene terjatve ali od dneva določitve zneska te terjatve ali izjemoma v nadaljnjem roku 90 dni na podlagi posebnega sklepa HANFA.

Računi za redno poslovanje:

Erste & Steiermärkische bank d.d.	HR8124020061100074697
Zagrebačka banka d.d.	HR8023600001101482818
Privredna banka Zagreb d.d.	HR7623400091110072681
OTP banka d.d.	HR1324070001100340465
Raiffeisenbank Austria d.d.	HR9524840081101402696
Hrvatska poštanska banka d.d.	HR6823900011100352194

**Plačila, shranjevanje
premoženja strank,
obresti, odgovornost
tretje osebe:**

Prosimo, da plačila denarnih sredstev izvajate na naslednji način:

za potrebe posredniškega poslovanja:

na račun HR5824020061300000162, odprt pri banki Erste & Steiermärkische bank d.d. (Pri plačilu pod »model plačila« vpišite številko 67, pod »referenčna številka« pa vpišite EMŠO stranke)

za potrebe skrbniškega poslovanja:

na račun HR2424020061300002035, odprt pri banki Erste & Steiermärkische banke d.d. (Pri plačilu pod »model plačila« vpišite številko 67, pod »referenčna številka« pa vpišite EMŠO stranke)

Shranjevanje premoženja strank:

za potrebe posredniškega poslovanja:

- finančni instrumenti so shranjeni pri SKDD in so registrirani pri Družbi
- denarna sredstva strank so shranjena na računih za posebne namene (tako imenovane »13-ice«), in to na:
  - HR5824020061300000162 Erste & Steiermärkische bank d.d.
  - HR7424840081300100784 Raiffeisenbank Austria d.d.
  - HR0823600001300057276 Zagrebačka banke d.d.
  - HR9223400091310173402 Privredna banka d.d. Zagreb

za potrebe skrbniškega poslovanja:

- premoženje strank je shranjeno pri naslednjih institucijah:
  - SKDD (hrvaški finančni instrumenti so shranjeni na skrbniškem računu Družbe pri SKDD, pogodba, ki jo je stranka sklenila z Družbo, pa predvideva možnost kolektivne hrambe)
  - Centralna Klirinško Depotna Družba d.d. (KDD) (slovenski finančni instrumenti so shranjeni na skrbniškem računu Družbe pri SKDD, pogodba, ki jo je stranka sklenila z Družbo, pa predvideva možnost kolektivne hrambe)
  - KBC Bank NV, Belgija št. računa br. BE77409654740142 (tuji finančni instrumenti in denarna sredstva; premoženje Družbe je na ločenem računu, kot premoženje strank)
  - OTP banka d.d. št. računa HR7924070001300322237 (tuji finančni instrumenti in denarna sredstva; premoženje Družbe je na ločenem računu, kot premoženje strank)
  - UniCredit Bank AG (tuji finančni instrumenti in denarna sredstva; premoženje Družbe je na ločenem računu, kot premoženje strank) št. računa br.:DE15700202700015243906, DE90700202700015243914, DE47700202700015243912
  - pri banki Erste & Steiermärkische banke d.d., št. računa HR2424020061300002035 (denarna sredstva)
  - pri banki Raiffeisenbank Austria d.d. HR5024840081300148455 (denarna sredstva)
  - INTERACTIVE BROKERS (tuji finančni instrumenti in denarna sredstva; premoženje Družbe je na ločenem računu, kot premoženje strank) št. računa br. INTERACTIVE_U10283982, INTERACTIVE_U1378207, INTERACTIVE_U2000580, INTERACTIVE_U2159546,
  - Nova KBM d.d. (tuji finančni instrumenti in denarna sredstva; premoženje Družbe je na ločenem računu, kot premoženje strank) številka računa br.: SI56040000266092184, SI56040000266097519, SI56040000266097810
  - Zagrebačka banka d.d. HR 0923600001300166674 (denarna sredstva; sredstva družbe se nahajajo na ločenem računu od sredstev strank).

Družba ne plačuje obresti na sredstva strank, ki jih imajo kreditne institucije.

Družba ne odgovarja za dejanja ali opustitve tretjih oseb, vključno s kreditnimi institucijami, skrbniki, SKDD, drugimi depozitoriji in klirinškimi hišami / poravnalnimi in poplačilnimi institucijami, izdajatelji finančnega instrumenta, kupljenega za račun stranke in drugimi osebami, ki so neposredno ali posredno vključene v sklepanje in/ali izvajanje transakcij.

Trgovanje strank na urejenem trgu EUREX prek Družbe

V skladu s 5. čl. Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (v nadaljevanju: »Uredba 149/2013«) je Družba dolžna strankam zagotoviti podatke o o tehničnih standardih posredne poravnave poslov, ki se izvedejo pri centralnih nasprotnih strankah in o tveganjih, povezanih z upravljanjem premoženja strank s strani člana sistema za poravnavo in centralne nasprotne stranke. Družba je neposredni član borze EUREX, trgovanje na borzi EUREX pa se poravnajo pri članu sistema za poravnavo na EUREX-u – UniCredit Bank AG.

V skladu z določbami delegirane uredbe Komisije (EU) št. 149/2013 z dne 19. 12. 2012 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o regulativnih tehničnih standardih glede ureditve posredne poravnave, obveznosti poravnave, javnih registrih, dostopu do krajev poslovanja, nefinančnih drugih nasprotnih strankah in tehnikah zmanjševanja tveganja za izvedene finančne instrumente OTC, katerih poravnava se ne izvede prek centralne nasprotne stranke (v nadaljevanju: »EMIR«), bodo centralne nasprotne stranke in člani sistema za poravnavo svojim strankam zagotovili vsaj izbiro med omnibus računom stranke in individualnim računom stranke. V skladu z Uredbo 149/2013 mi kot Družba, ki opravljamo storitve posrednih poravnav, zagotavljamo svojim strankam enako izbiro.

Če Stranka izrecno ne zahteva odprtja individualnega računa, bo Družba presodila, da se je stranka odločila za skupni račun. Če se stranka odloči za individualni račun, bo o tem obvestila Družbo, da bo lahko ta sprožila postopek odprtja takšnega računa.

Stranke imajo torej možnost izbire med dvema možnostma ločevanja računa

- Omnibus račun – vodenje ločene evidence in računov omogoča stranki, da lahko v računih pri članu sistema poravnave razlikuje premoženje in položaj Družbe od premoženja in položaja, ki se vodita za račune strank Družbe.
- Individualni račun – vodenje ločene evidence in računov omogoča stranki, da lahko v računih pri članu sistema poravnave razlikuje premoženje in položaj strank od premoženja in položaja, ki se vodita za račune drugih strank Družbe.

Razlikovanje premoženja pri tem pomeni, da se premoženje in položaji knjižijo na ločenih računih, preprečuje se pobit položajev, ki so knjiženi na različnih računih, premoženje ki zajema položaje, knjižene na račun, pa ni izpostavljeno izgubam, povezanim s položaji, ki se knjižijo na drugem račun.

Družba v nadaljevanju navaja podatke o vrstah ločevanja računov, stopnji zaščite in s tem povezanimi stroški, pristojbinami in tveganji, na podlagi katerih se boste lažje odločili za vrsto računa.

Značilnosti računa in povezana tveganja

V skladu z 2. odst. 39. čl. EMIR ločitev omnibus računa pomeni, da centralna druga nasprotna stranka vodi ločene evidence in račune, s čimer vsakemu članu sistema poravnave omogoča, da v računih pri centralni drugi nasprotni stranki razlikuje premoženje in položaj tega člana sistema poravnave od premoženja in položaja, ki se vodita za račun njegovih strank. V skladu s tem je premoženje Družbe in strank, katerim Družba zagotavlja storitve posredne poravnave pri centralni drugi nasprotni stranki, ločeno od premoženja lana sistema poravnave v sklopu omnibus mehanizma za ločevanje računov.

Poleg tega Družba kot del zagotavljanja posrednih poravnav strankam zagotavlja možnost izbire med odprtjem omnibus ali individualnega računa.

Za stranko Družbe izbira omnibus računa pomeni ločevanje računa po analogni metodologiji: član sistema poravnave vodi ločene evidence in račune, s čimer Družbi omogoča, da ta v računih pri članu sistema poravnave razlikuje premoženje in položaj Družbe od premoženja in položaja, ki se vodita za račun njenih strank. V tem primeru je premoženje stranke popolnoma ločeno od premoženja Družbe, položaji stranke pa niso ločeni.

Omnibus ločevanje računov vključuje pravno in operativno tveganje ter tveganje drugih strank, katerih položaji se vodijo v sklopu istega omnibus računa. Ključno tveganje izhaja iz dejstva,

da se na enem računu drži več položajev strank. Položaji vsake posamezne stranke se evidentirajo ločeno. V primeru realizacije operativnega tveganja ali v primeru večje izgube ene stranke, ki e ni mogoče pokriti zavarovanjem, ki ga daje ista stranka ali s sredstvi Družbe, se lahko izguba pokrije iz premoženja drugih strank.

Zavarovanje, ki krije omnibus račun, se drži na ravni Družbe. Čeprav lahko tak sistem koristi od možnosti pobota položajev in s tem zmanjša stroške, vključuje tudi tveganje hrambo sredstev stranke na skupnem zavarovalnem računu. Kljub vodenju ločenih evidenc plačil zavarovanja, je zavarovanje na skupnem računu in v primeru realizacije operativnega tveganja Družbe stranka deli tveganje drugih strank.

Odpiranje individualnega računa vključuje ločevanje računa na način, da član sistema poravnave vodi ločene evidence in račune, s čimer Družbi omogoča, da ta v računih pri članu razlikuje premoženje in položaj stranke z individualnim računom od premoženja in položaja vseh ostalih strank.

Operativno tveganje in pravno tveganje za stranko še vedno obstajata v smislu pravilnega delovanja sistema, samega procesa in članov, ki sodelujejo v postopku poravnave, vendar kot del tovrstnega ločevanja računov stranka ne deli tveganja drugih članov.

Zavarovanje, ki se obračunava za individualni račun se prav tako izračunava in vodi individualno, s čimer se zmanjša tveganje za stranko. Glede na nemožnost pobota položajev pa lahko tak pristop vključuje tudi višje stroške zavarovanja.

Stranke so že v osnovi s strani Družbe ali člana sistema poravnave zaščitene z mehanizmom ločevanja in prenosljivosti računov. Računi strank so pri članu sistema poravnave ločeni od računa Družbe, račun Družbe pri centralni drugi nasprotni stranki, pa je ločen od računa člana sistema poravnave. V primeru privzetih obveznosti Družbe takšno ločevanje omogoča prenos računa stranke (omnibus in individualnega računa) drugemu članu poravnave. Analogno, v primeru privzetih obveznosti člana sistema poravnave, navedeno ločevanje omogoča prenos računa Družbe in računa stranke Družbe, drugemu članu sistema poravnave.

Odobritev za uporabo notranjega modela:

Družba objavlja, da je s sklepom HANFA z dne 15. marca 2013, KLASA: UP / I-451-04 / 12-44 / 1, URBROJ: 326-331-13-9, družba prejela Odobritev za uporabo internega modela za vrednotenje opcij.

Poravnava preko SKDD CCP:

Do konca leta 2021 bo izvedena migracija poslov poravnave s SKDD na SKDD CCP Smart Clear d.d. (v nadaljevanju: "SKDD CCP").

Podjetje SKDD-CCP Smart Clear d.d. je bilo ustanovljeno z namenom, da SKDD d.d., nanj prenese poravnavo transakcij finančnih instrumentov v vlogi centralne druge pogodbene stranke (Central Clearing Party).

»Poravnava« v smislu Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralni drugi pogodbeni stranki in trgovinskemu repozitoriju (v nadaljevanju "EMIR") pomeni postopek za vzpostavljanje pozicij, vključno z izračunom neto obveznosti in postopkom za zagotavljanje dostopnosti finančnih instrumentov, gotovine ali obojega za zavarovanje izpostavljenosti, ki izhajajo iz teh pozicij.

"Centralna druga pogodbeni stranka" pomeni pravno osebo, ki posreduje med drugimi pogodbenimi strankami v pogodbah, s katerimi se trguje na enem ali več finančnih trgih, in postane kupec za vsakega prodajalca in prodajalec za vsakega kupca.

"Novacija" je postopek posebne novacije, kot je opredeljen v 3. odstavku 535. člena Zakona o kapitalskih trgih (NN 65/18, 17/20, 83/21), v katerem se obvezno razmerje med kupcem in prodajalcem v transakciji, kjer se poravnava nadomesti z dvema novonastalima razmerjema, v katerih postane SKDD-CCP kupec prvotnemu prodajalcu in prodajalec prvotnemu kupcu, s čimer preneha prejšnje obvezno razmerje med prvotnim kupcem in prodajalcem.

"ZKN" je zakon o pravnomočnosti poravnave v plačilnih sistemih in sistemih za poravnavo finančnih instrumentov.

Izrazi, napisani z velikimi tiskanimi črkami, ki niso opredeljeni v tem besedilu, bodo imeli pomen, kot ga predpisujejo Pravila SKDD-CCP, ki so dostopna na www.skdd-ccp.hr (v nadaljevanju: Pravila). Vse predpisane objave in informacije SKDD-CCP bodo objavljene na omenjeni spletni strani, v tem dopisu pa je na kratko opisana poravnava, opisana tveganja računa, izbira računa in druge pomembne informacije.

Družba bo postala članica SKDD CCP in bo prevzemala obveznosti iz naslova transakcij svojih strank, ki trgujejo na organiziranem trgu Zagrebačke borze d.d. s finančnimi instrumenti (delnice/obveznice), ki izpolnjujejo pogoje za poravnavo preko SKDD-CCP. Instrumenti/transakcije, ki niso primerni za poravnavo, bodo poravnani po obstoječem modelu.

Preden je SKDD d.d. preneslo posle poravnave na SKDD-CCP, je za poravnavo jamčilo izključno s sredstvi članov sodelujočih v jamstvenem skladu, medtem ko SKDD-CCP med drugim jamči tudi s svojim premoženjem. Po pridobitvi licence SKDD postane poseben član SKDD. SKDD-CCP transakcije prejema z Zagrebske borze v realnem času. SKDD CCP in član obveznosti se v sistemu SKDD poravnata tako, da je Član dolžan zagotoviti finančne instrumente, SKDD-CCP pa vplačati denarna sredstva na račun SKDD ali obratno. Član je pravna oseba, za katero je SKDD-CCP sprejelo odločitev o sprejemu v članstvo Sistema poravnave in s katero ima sklenjeno Pogodbo o članstvu.

Postopek poravnave (kratek opis)

Trg posreduje SKDD-CCP Podatke o tržnih transakcijah v realnem času. Ob sprejemu transakcije v sistem poravnave SKDD se bo izračunal znesek, ki ga je treba poravnati za posamezno transakcijo, izračunan pa bo na podlagi podatkov o ISIN, količini finančnih instrumentov, ceni, obračunanih obrestih in deležu neodplačane glavnice. Hkrati bo SKDD-CCP po izračunu zneska za poravnavo izvedel postopek Novacije. Novirana transakcija se šteje za sprejeto v smislu ZKN s strani Sistema poravnave, in se šteje kot nalog za prenos, sprejet v smislu ZKN. Z novacijo se ustvari ena Novirana transakcija, v kateri mora Član dostaviti finančne instrumente ali denar SKDD-CCP, in ena Novirana transakcija, v kateri mora SKDD-CCP dostaviti Članu finančne instrumente ali denar. V procesu Novacije, Clearing Member prevzema vse obveznosti iz transakcij, ki so jih njegove stranke sklenili na trgu.

Vrste računov

Sistem SKDD-CCP razlikuje tri vrste računov: Hišni račun (za lastnino Člana), Skupna stranka (za stranke Člana), Ločena stranka (za stranko Člana).

Po sprejemu v članstvo se mora InterCapital obvezno moral odpreti Račun pozicij in Račun zavarovanja (kolateral) za hišni račun Člana ter Račun pozicij in Račun zavarovanja za Skupno stranko Člana.

Račun pozicij je evidenčni račun, ki je odprt v SKDD-CCP in se uporablja za izračun Obračunanih obveznosti in obveznosti na podlagi plačila zahtevanega zavarovanja (kolateral).

Račun zavarovanja je evidenčni račun, ki je odprt v SKDD-CCP, v imenu Člana z namenom, da se na njem vodi zavarovanje (kolateral), v skladu s Pravilnikom o zavarovanju (kolateralu).

Vsak odprt Račun pozicij ima ustrezen Račun zavarovanja (kolateral).

Za Družbo se mora obvezno odpreti Račun pozicij/Račun zavarovanja za stranke Člana (tj. za stranke: skupna stranka, t.i. omnibus račun ali račun OSA). Člana se lahko odpre več Računov pozicij in zavarovanj za individualne stranke (t.i. individualni račun ali račun ISA). Identiteta posamezne stranke, ki ji je bil odprt individualni račun, je v vsakem trenutku znana SKDD-KPK. Lastništvo in pozicije, ki se vodijo za njen račun se razlikujejo od lastništva in pozicij, ki se vodijo za druge stranke InterCapitala.

Za tako ločeno stranko SKDD-CCP odpre račun ločene stranke, s katerim je takšna stranka enolično identificirana (npr. OIŠ ipd.). Račun zavarovanja ločene stranke InterCapitala je evidenčni račun v SKDD-CCP, opredeljen s Pravili, ki so dostopna na spletni strani: www.skdd-ccp.hr.

Likvidacija, stečaj in izvršba

SKDD-CCP vodi račune, opisane v Pravilih, po naslednjih načelih: a) sredstva Člana in strank Člana se vodijo na ločenih Računih zavarovanja (kolaterala); b) poravnava obveznosti se izvaja ločeno za vsak račun pozicij; c) sredstva strank Člana, ki so evidentirana na računu zavarovanja (kolaterala), se lahko uporabijo samo za kritje tveganj, povezanih z ustreznim Računom pozicij.

Denarna sredstva in Finančni instrumenti, ki so evidentirani na Računih zavarovanja (kolaterala) za stranke InterCapitala, na Računih zavarovanja za ločene stranke InterCapitala niso vključeni v likvidacijsko ali stečajno maso Člana, SKDD-CCP ali SKDD, niti ne morejo biti predmet izvršbe v zvezi s terjatvami do InterCapital, ne glede na to, ali je imetnik zavarovanja (kolaterala) InterCapital ali stranka.

Insolventnost SKDD-CCP ali Člana

Če Podatki o Transakcijah s Trga vsebujejo Transakcije, ki jih je Član sklenil po uvedbi insolvenčnega postopka, SKDD-CCP takšnih Transakcij ne bo sprejela v Sistem poravnave in bo že sprejete in Novirane transakcije Člana po odprtju insolventnega postopka preklicala. SKDD-CCP o nesprejemu Transakcij, oz. preklicu Noviranih transakcij obvesti HANFA in Člane, ki so pogodbene stranke v preklicanih Noviranih transakcijah.

Če namerava SKDD-CCP prenehati opravljati dejavnosti Poravnave kot poslovno dejavnost ali izgubi dovoljenje za opravljanje storitve centralne druge strani ali pride do Neizpolnjevanja obveznosti SKDD-CCP ali se nad SKDD-CCP začne Postopek zaradi insolventnosti, bo SKDD-CCP izvedla končni obračun obveznosti med SKDD-CCP in vsemi Člani. SKDD-CCP bo v celoti spoštovala načela segregacije premoženja SKDD-CCP in Članov oziroma strank, kot so ta opredeljena v Poglavlju V. Pravil, na način, da ne glede na vrsto postopka (insolventnost, postopek prisilnega upravljanja), SKDD-CCP ves čas spoštuje in ohranja strukturo računov ter evidenco pooblaščenih oseb nad premoženjem, evidentirano na Računih zavarovanja (kolaterala). Enako pravilo o obveznosti ohranjanja strukture računov in evidence pooblaščenih oseb nad premoženjem, evidentiranim na teh računih, velja za Račun za druge namene za potrebe poravnave, odprt v sistemu SKDD, kot tudi za Denarni račun za poravnavo, odprt v HSVP.

Tveganja, ki izhajajo iz omnibus in individualnega računa

Omnibus račun (pozicije in zavarovanje-kolateral za stranke)

Odpre se v imenu Družbe in za račun strank. Kolateral in netirane pozicije so povezane z več strankami. Neizpolnitev obveznosti (default) druge stranke, katere pozicije se vodijo na omnibus računu, lahko povzroči, da se zavarovanje (kolateral) stranke uporabi za kritje pozicij drugih strank na istem omnibus računu. V primeru prenosa poslovanja mora Član, na katerega se opravlja prenos poslovanja, pred začetkom prenosa sprejeti vse pozicije in premoženje na omnibus računu. Za prenos omnibus računa na novega Člana je potrebno soglasje vseh strank, kar je v praksi lahko zapleteno.

Individualni račun (pozicije in zavarovanje- kolateral posamezne stranke)

Odpre se v imenu Družbe in za račun določene stranke. Kolateral in netirane pozicije so vezane samo na eno stranko. Račun ni izpostavljen tveganjem drugih strank. Stranka ni izpostavljena tveganjem drugih strank, oziroma se zavarovanje (kolateral) stranke v nobenem primeru ne more uporabiti za pokritje pozicij drugih strank. Stranka je zavarovana pred tveganjem Družbe. Pred začetkom prenosa poslovanja mora Član, na katerega se opravlja prenos poslovanja, sprejeti vse pozicije in premoženje na

individualnem računu, vendar se stranka samostojno odloči, na koga bo račun prenesla in ni vezana na druge stranke InterCapitala. V primeru uskladitve obveznosti bo SKDD-CCP preprosto identificiral stranko, za katero InterCapital vodi račun ISA in bo denarna sredstva izplačal neposredno stranki, če je znesek usklajene obveznosti po opravljenih potrebnih ukrepih pozitiven.

Vpliv ukrepov iz sanacijskega načrta SKDD-CPP

Vpliv ukrepov iz sanacijskega načrta SKDD-CPP je urejen s 17., 18. in 19. členom Pravil. SKDD-CCP ne bo odgovarjal za škodo, ki bi nastala zaradi neizpolnjevanja obveznosti izročitve Finančnih instrumentov ali plačila sredstev iz naslova Obračunanih obveznosti v skladu s Pravili, če je ta neizpolnitev posledica višje sile. V primeru višje sile ali nevarnosti višje sile bo SKDD-CCP ali Člani sprejeli ukrepe, predpisane z Načrtom kontinuitete poslovanja in Načrtom za obnovo po kriznih razmerah in za katere se šteje, da so razumno potrebni za čim boljše omejitve posledic do tretjih oseb. SKDD-CCP v nobenem primeru ne odgovarja za kakršno koli škodo, povzročeno Članu zaradi neizpolnjevanja obveznosti s strani SKDD-CCP, razen če je taka škoda nastala kot neposredna posledica hude nepazljivosti ali naklepa SKDD. -KPK ali če je v skladu s Pravili poravnave v posameznem primeru to izrecno drugače predpisano.

Vzdrževalec trga:

Družba je vzdrževalec trga za naslednje delnice:

ADPL, ISIN: HRADPLRA0006, izdajatelj AD Plastik d.d. s sedežem v Solinu, Matoševa ulica 8, registrirano pri Trgovskem sodišču v Splitu, matična številka 060007090, OIB 48351740621. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 20. maja 2013.

HT, ISIN: HRHT00RA0005, izdajatelj Hrvatski Telekom d.d. S sedežem v Zagrebu, Savska cesta 32, registriran pri Trgovskem sodišču v Zagreb, matična številka 080266256, OIB 81793146560. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 24. julija 2013.

PODR, ISIN: HRPODRRA0004, PODRAVKA prehrabna industrija, d.d. s sedežem v Koprivnici, A.Starčevića 32, registrirano pri Trgovskem sodišču v Varaždinu, matična številka 010006549, OIB 18928523252. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 9. septembra 2013.

KOEI, ISIN: HRKOEIRA0009, Končar – Elektroindustrija d.d. s sedežem v Zagrebu, Fallerovo šetališče 22, registrirano pri Trgovskem sodišču v Zagrebu, matična številka 080040936, OIB 45050126417 Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 16. oktobra 2014.

ATGR, ISIN: HRATGRRA0003, Atlantic Grupa d.d. s sedežem v Zagrebu, Miramarska 23, registrirano pri Trgovskem sodišču v Zagrebu, matična številka 080245039, OIB 71149912416. Opravljanje vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 1. julija 2013.

RIVP, ISIN: HRRIVPRA0000, Valamar Riviera d.d. s sedežem v Poreču, Stancija Kaligari 1, registrirano pri Trgovskem sodišču v Pazinu, matična številka 040020883, OIB 36201212847. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 1. julija 2015.

ARNT, ISIN: HRARNTRA0004, Arena Hospitality Group d.d., s sedežem v Puli, Smareglina ulica 3, matična številka: 040022901, OIB: 47625429199. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 6. junija 2017.

ADRS, ISIN: HRADRSRA0007, Adris grupa d.d., s sedežem v Rovinju, Vladimira Nazora 1, matična številka: 040001061, OIB: 82023167977. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 1. februarja 2018

ADRS2, ISIN: HRADRSPA0009, Adris grupa d.d., s sedežem v Rovinju, Vladimira Nazora 1, matična številka: 040001061, OIB: 82023167977. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 1. februarja 2018.

KRKG, ISIN: SI0031102120, Krka d.d. Novo Mesto, s sedežem v Novem Mestu, Šmarješka cesta 6, Slovenija, matična številka: 5043611000, VAT ID: SI 82646716. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Ljubljanski borzi d.d., se je začelo 1. februarja 2019.

ZVTG, ISIN: SI0021111651, Zavarovalnica Triglav d.d., s sedežem v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, Slovenija, matična številka: 5063345, VAT ID: SI 80040306. Opravljanje poslov vzdrževalca trga vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Ljubljanski borzi d.d., se je začelo 1. februarja 2019.

PETG, ISIN: SI0031102153, PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., s sedežem v Ljubljani, Dunajska 50, Republika Slovenija, matična številka: 5025796000, VAT ID: SI 80267432. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Ljubljanski borzi d.d., se je začelo 1. marca 2019.

POSR, ISIN: SI0021110513, Sava Re, d.d., s sedežem v Ljubljani, Dunajska cesta 56 (p.p. 318), Republika Slovenija, VAT ID: SI17986141 Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Ljubljanski borzi d.d., se je začelo 3. junija 2019.

CICG ISIN: SI0031103805, Cinkarna Celje, d.d., s sedežem v Celju, Kidričeva ulica 26, Republika Slovenija. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Ljubljanski borzi d.d., se je začelo 1. marca 2021.

NLB, ISIN : SI0021117344, Nova Ljubljanska banka, d.d., s sedežem v Celju, Ljubljani, Trg republike 2, Republika Slovenija, MB: 586057100, VAT ID: SI 91132550. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Ljubljanski borzi d.d., se je začelo 1.10.2021.

SPAN, ISIN: HRSPANRA0007, SPAN d.d., s sedežem v, Koturaška cesta 47, OIB: 19680551758. Opravljanje poslov vzdrževalca likvidnosti z omenjeno delnico na Zagrebški borzi d.d., se je začelo 1.12.2021.

Skupina Interkapital

Edini ustanovitelj/član družbe je družba:

INTERKAPITAL dd iz Zagreba, Masarykova 1, vpisana v register Trgovskega sodišča v Zagrebu z matično številko vpisa subjekta (MBS) 080414515 in OIŠ 91995585043. Znotraj skupine Interkapital so poleg družb INTERKAPITAL vrijednosni papiri d.o.o. in INTERKAPITAL d.d. vključene še naslednje družbe:

INTERCAPITAL ASSET MANAGEMENT d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima iz Zagreba, Masarykova 1, vpisana v register Trgovskega sodišča v Zagrebu z matično številko vpisa subjekta (MBS) 080466824 in OIŠ 59300096187. Upravo družbe sestavljata Ivan Kurtović in Krešo Vugrinčić;

INTERCAPITAL TRUSTEE SERVICES društvo s ograničenom odgovornošću za savjetovanje, upravljanje i ulaganje iz Zagreba, Masarykova 1, vpisana v register Trgovskega sodišča v Zagrebu z matično številko vpisa subjekta (MBS) 081519900 in OIŠ 12518663471. Upravo družbe sestavljata Danijel Delač in Denis Jurinić.;

INTERKAPITAL IB d.o.o. za savjetovanje, upravljanje i ulaganje iz Zagreba, Masarykova 1, vpisana v register Trgovskega sodišča v Zagrebu z matično številko vpisa subjekta (MBS) 081532370 in OIŠ 33430410496. Direktorji družbe so Andrej Erjavec, Ivan Kovačev in Matko Maravić.;

Razvrščanje strank - povzetek

Družba svoje stranke razvršča po njihovem znanju, izkušnjah, finančnem stanju in investicijskih ciljih v skladu z določbami Zakona o kapitalskem trgu, Pravilnika HANFE o poslovnem ravnanju pri zagotavljanju investicijskih in dodatnih storitev ter Politike o razvrščanju strank, ki jo je sprejela Družba.

V skladu z navedenim Družba razvršča Stranke na majhne in poklicne investitorje ter kvalificirane naročnike.

Družba izvaja razvrščanje na podlagi informacij, ki jih prejme od stranke, ki jih zbira s pomočjo vprašalnika, ki ga stranka podpiše. Družba lahko podatke, pridobljene od Stranke, šteje za verodostojne, razen kadar je seznanjena ali bi morala biti seznanjena s tem, da so podatki očitno zastareli, netočni ali nepopolni. Stranka je dolžan obvestiti Družbo o spremembi ustreznih podatkov.

Stranka s podpisom obvestila o razvrstitvi na majhnega ali profesionalnega investitorja ali kvalificiranega naročnika potrdi, da se strinja z izvedenim razvrščanjem in da ga je Družba seznanila s Politiko o razvrščanju strank.

Stranke imajo pravico do razvrščanja v drugo kategorijo strank s posledičnimi spremembami ravni zaščite stranke, izključno v skladu s Politiko o razvrščanju strank.

Politika o razvrščanju strank je na voljo v prostorih Družbe in na spletni strani, ki je v tem dokumentu omenjena kot spletna stran za objavo splošnih informacij o Družbi.

Uporaba sredstev strank

Družba se zavezuje, da ne bo uporabljala sredstev Strank za potrebe Družbe ali za potrebe tretjih oseb, razen v primeru izrecnega pisnega soglasja Stranke, v tem primeru bosta Družba in Stranka jasno, v celoti in natančno uredili pogoje uporabe in vračila sredstev Stranke ter obveznosti in odgovornosti Družbe v zvezi z uporabo premoženja Stranke, vključno s podatki o povezanih tveganjih (odvisno od pogojev uporabe in vračila finančnih instrumentov, v primeru finančnih šokov in/ali nezmožnosti izpolnjevanja obveznosti tretje osebe, pri kateri se finančni instrumenti nahajajo, pa lahko obstaja tveganje zamude pri dostavi navedenih finančnih instrumentov Stranki in končno tudi tveganje finančne izgube).

Lastnosti finančnih instrumentov in s tem povezana tveganja

Trgovanje s finančnimi instrumenti vključuje sprejemanje določenih tveganj. Glede na strukturo finančnega instrumenta je lahko izpostavljen različnim vrstam tveganja in pomeni da je treba sprejeti večje ali manjše stopnje tveganja. Investiranje v finančne instrumente zahteva razumevanje strukture finančnega instrumenta, trgov, na katerih je prisoten, in povezanih tveganj. Vsaka naložba v finančne instrumente lahko povzroči popolno izgubo vloženega premoženja.

Splošna tveganja, povezana z investicijami v finančne instrumente

Tveganje spremembe cene vrednostnih papirjev – tržno tveganje

Finančni instrumenti so podvrženi dnevnim spremembam vrednosti v skladu s tržnimi razmerami, kar lahko privede do zmanjšanja donosa ali izgube vrednosti portfelja. Poleg tega so lahko večji vplivi na vrednost portfelja posledica spremenjenih tržnih razmer sredi globalnih in/ali regionalnih recesij.

Tveganje spremembe obrestne mere

Cene nekaterih finančnih instrumentov (dolžniški finančni instrumenti, nekatere vrste izvedenih finančnih instrumentov ...) so odvisne od obrestnih mer. Glede na strukturo instrumenta lahko spremembe obrestnih mer povzročijo zvišanje ali znižanje cene, kar odraža tveganje sprememb obrestnih mer.

Tveganje spremembe tečaja – valutno tveganje

Z investiranjem v finančne instrumente, ki obstajajo različnih valutah, os sredstva investitorjev izpostavljena tveganju za spremembe deviznega tečaja v primerjavi s EUR ali drugo referenčno valuto, po kateri se meri donos.

Politično tveganje

Politična tveganja so tveganja izgube vrednosti portfelja zaradi dogodkov, ki so posledica dejanj državnih organov ali izrednih dogodkov v državi, na katere trgu kapitalski investitor investira svoja sredstva.

Kreditno tveganje in tveganje druge nasprotne stranke

Kreditno tveganje je verjetnost, da izdajatelj ob zapadlosti ne bo mogel v celoti ali delno poravnati svojih obveznosti. Tveganje druge nasprotne stranke je tveganje, da druga nasprotna stranka v transakciji ne bo mogla delno ali v celoti poravnati svojih obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, sklenjene z investitorjem. V primeru uvedbe stečajnega postopka nad izdajateljem finančnega instrumenta je očitno tveganje zmanjšanja ali popolne izgube vrednosti finančnega instrumenta (stečajno tveganje). Prav tako lahko padec bonitetne ocene izdajatelja povzroči padec vrednosti finančnega instrumenta.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje izhaja iz nezmožnosti prodaje finančnega sredstva (zaradi zmanjšane povpraševanja ali tržne neučinkovitosti) po ceni, ki je približno enaka pošteni vrednosti tega sredstva.

Tveganje proste dostave

To tveganje predstavlja verjetnost, da druga nasprotna stranka pri kupoprodaji vrednostnega papirja ne bo mogla v celoti ali delno poravnati svojih obveznosti.

Tveganje inflacije

Tveganje inflacije je tveganje zmanjšanja vrednosti finančnih instrumentov zaradi splošnega dviga cen.

Tveganje finančnega vzvoda

Ta vrsta tveganja je povezana z nekaterimi vrstami izvedenih finančnih instrumentov. Odvisno od strukture finančnega instrumenta, torej odvisno od tega, ali je učinek finančnega vzvoda vključen v instrument, je lahko investitorju omogočeno, da zavzame relativno velik položaj v osnovnem izvedenem finančnem instrumentu glede na več manjših začetnih investicij. Takšen način investiranja odpira možnost velikega dobička (nesorazmerno velikega glede na začetno investicijo), vendar pa posledično pomeni velika tveganja (odvisno od vrste instrumenta, včasih tudi večkrat večja kot pri neposrednih investicijah).

Tveganje psihologije trga

Kaže se v tveganju spremembe vrednosti finančnih instrumentov zaradi špekulativnih dejavnosti velikih investitorjev ali zaradi velikih korporacijskih akcij na borzi.

Operativno tveganje

Tveganje izgube zaradi napak, prekinitev ali škode zaradi neprimernih notranjih procesov, oseb ali zunanjih dogodkov, vključno s tveganjem spremembe pravnega okvira. Primer je tveganje za neuspeh informacijskih sistemov in/ali tveganje prekinitve komunikacijskih povezav med bankami, centralnimi depozitarji in/ali klirinškimi hišami, borzami in/ali urejenimi javnimi trgi finančnih instrumentov.

Tveganje sprememb predpisov, vključno z davčnimi predpisi

Spremembe predpisov oz. regulativne obremenitve lahko negativno vplivajo na pravice vlagatelja. Tveganje sprememb davčnih predpisov pomeni povečanje davčne obremenitve zaradi sprememb davčnih stopenj ali uvedbe novih davkov.

Tveganje »Wrong-way«

Tveganje, ki se pričakuje, če obstaja negativna korelacija med izpostavljenostjo druge nasprotne stranke in njeno kreditno kakovostjo

Tveganje izdajatelja in "bail in" tveganje

Tveganja v zvezi z insolventnostjo izdajatelja so tveganja izdajateljeve nezmožnosti poravnave obveznosti ob zapadlosti, vključno s tveganjem stečaja ali likvidacije izdajatelja. V primeru stečajnega postopka lahko vlagatelji izgubijo celotno naložbo. Podobno lahko znižanje bonitetne ocene vpliva na ceno finančnih instrumentov.

Tveganje bail in je opisano kot tveganje, ki ga prevzemajo imetniki finančnih instrumentov in upniki izdajatelja, ki se nahaja v finančnih težavah, da prenesejo izgube tega izdajatelja z odpisom dela svojih terjatev ali da te pretvorijo v deleže, oz. finančne instrumente tega izdajatelja (debt to equity).

Druga tveganja

Vsaka vrsta naložbe s seboj prinaša posebne vrste tveganj, ki lahko v neugodnih okoliščinah povzročijo izgubo vrednosti te naložbe. V nadaljevanju predstavljamo glavne skupine finančnih instrumentov in tveganja, ki pomembno vplivajo na njihovo vrednost.

Trgovanje z delnicami

Delnice so lastniški vrednostni papirji, kar pomeni, da vlagatelj postane z nakupom delnic delničar v osnovnem kapitalu družbe, ki je ta papir izdala. Imetnik delnic, če delniška družba, katere delnice ima v lasti, posluje dobro in če je bilo tako sklenjeno na skupščini, je upravičen do izplačila dividende (znesek, ki se izplačila imetnikom delnic iz dobička) ali lahko ustvari kapitalski dobiček (z zvišanjem cene delnice na borzi). Redne delnice poleg navedenih pravic dajejo glasovalno pravico na glavni skupščini izdajatelja in pravico do izplačila dela preostanka likvidacijske oz. stečajne mase družbe izdajatelja.

Vrednosti delnic lahko zelo nihajo, zlasti kratkoročno, saj na cene vpliva veliko različnih vzrokov, med tistimi, ki so povezani z uspešnostjo poslovanja izdajatelja, pa je treba opozoriti na zunanje vplive dogodkov, kot so splošna recesija, naravne katastrofe itd. V teh primerih se pričakuje tveganje sprememb cen (specifičnih in splošnih).

V primeru zmanjšanja povpraševanja in neučinkovitosti na trgu obstaja verjetnost, da se delnice ne bodo mogle prodati po ceni, ki je približno enaka njihovi pošteni vrednosti (likvidnostno tveganje). Prav tako lahko vlagatelji utrpijo izgubo celotne naložbe ali dela naložbe v primeru realizacije tveganja izdajatelja in zgoraj opisanega bail in tveganja.

Investitor se mora zavedati tudi tveganja neizplačila dividend, kreditnega tveganja, tveganja spremembe davčnih predpisov, tveganja proste dostave, možnega valutnega tveganja.

Trgovanje z dolžniškimi vrednostnimi papirji (obveznice, komercialni zapisi, zakladni zapisi, blagajniški zapisi)

Obveznice so dolgoročni dolžniški vrednostni papirji, ki zavezujejo izdajatelja, da izplača izposojena sredstva v določenem roku in s fiksnimi obrestmi, ki se občasno izplačujejo ali obračunajo glavnici in se plačajo ob zapadlosti. Odvisno od vrste obveznice se lahko izdajo tudi s popustom, brez izplačila kuponov. Najpogosteje se izdajajo brez opcij, lahko pa imajo tudi različne integrirane opcije. Njihova vrednost je v veliki meri odvisna od obrestnih mer. Zvišanje obrestnih mer povzroči padec vrednosti obveznic in obratno, kar povzroči tveganje obrestnega tveganja.

Zakladni zapisi so dolžniški vrednostni papirji s krajšim rokom dospelosti (do 2 leti), ki jih izda Ministrstvo za finance. Potem ko jih finančno ministrstvo proda na dražbi, se z njimi trguje na sekundarnem trgu.

Blagajniški zapisi o instrument denarne politike centralne banke in predstavljajo državni dolg. Vključijo se v dražbe, ki jih objavlja hrvaška narodna banka in se z njimi pozneje trguje na sekundarnem trgu.

Komercialni zapisi predstavljajo dolg izdajatelja, podjetja. Najpogosteje gre za nezavarovane finančne instrumente, ki predstavljajo višjo stopnjo kreditnega tveganja kot blagajniški in zakladni zapisi.

Če ima dolžniški vrednosti papir integrirano opcijo ali drug instrument, se vsa povezana tveganja podedujejo, vmes pa je možna prisotnost tveganja »wrong-way«.

Dolžniški vrednostni papirji simbolizirajo razmeroma manjše tveganje ter stabilnejše cene in donosnosti na borzi. Glavna tveganja, ki se jih mora investitor zavedati pri vlaganju v te vrste instrumentov, so tveganje spremembe bonitetne ocene izdajatelja, tveganje odpovedi ali prenehanje plačevanja dolga s strani izdajatelja, likvidnostno tveganje, obrestno tveganje, tveganje spremembe cene (tržno tveganje), tveganje davčne ureditve, tveganje proste dostave, eventualno valutno tveganje.

Daljši rok zapadlosti je na splošno povezana z višjimi stopnjami tveganja.

Trgovanje z enotami v subjektih za skupno investiranje

Deleži in delnice investicijskih skladov predstavljajo sorazmerni delež celotne aktive sklada. Za zaprte investicijske sklade je značilno vnaprej določeno število delnic, s katerimi se trguje na borzi ali drugem urejenem trgu, medtem ko odprti investicijski sklad izda nove deleže z vsakim vplačilom investitorja v sklad, ki ima pravico kadar koli zahtevati izplačilo deleža iz premoženja sklada in s tem izstopiti iz sklada. Večina investicijskih skladov investira v eno ali več vrst premoženja, v skladu z investicijskimi strategijami in vrsto premoženja sklada pa so izpostavljena različna tveganja, povezana z zgoraj navedenim.

Poleg tega, da je tveganje investiranja v investicijske sklade odvisno od investicijske strategije in tržnih gibanj, je pri investiranju v tuje investicijske sklade možno, da zanje veljajo različni davčni postopki.

Likvidnostno tveganje se kaže različno v odprtih in zaprtih investicijskih skladih. Deleži odprtih investicijskih skladov se izplačajo kadar koli na način, kot je predpisan v prospektu, statutu in drugih ustreznih dokumentih, likvidnostno tveganje pa se odraža v tržnosti premoženja sklada.

Z delnicami zaprtih investicijskih skladov se trguje na borzi ali drugem urejenem trgu, cena pa je odvisna od premoženja sklada, pa tudi od razmerja med ponudbo in povpraševanjem na trgu, likvidnostno tveganje pa se kaže v pogojih zmanjšane povpraševanja.

Trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti in strukturiranimi vrednostnimi papirji

Izvedeni finančni instrument je instrument, katerega vrednost temelji na vrednosti drugega »osnovnega« instrumenta. Kot osnovni instrument se lahko uporabljajo različni finančni in blagovni instrumenti, ki določajo vrsto tveganja, ki mu je stranka izpostavljena pri trgovanju z zadevnim izvedenim finančnim instrumentom. Ker pri trgovanju z izvedenimi finančnimi instrumenti na splošno ni treba plačati celotne vrednosti osnovnega instrumenta (ali je začetna investicija zelo majhna glede na skupno vrednost transakcije), omogoča uporabo visoke stopnje finančnega vzvoda, kar znatno poveča tveganje za to vrsto investicije. Zato izpeljani finančni instrumenti pomijejo potencial za veliki dobiček, pa tudi

velike izgube (potencialno večje od začetne investicije)...

Strukturirani vrednostni papirji so tudi zapleteni vrednostni papirji, katerih vrednost je odvisna od gibanja osnovnega instrumenta (ali več osnovnih instrumentov) in plačilnih pogojev, ki jih je vnaprej določil izdajatelj, in so lahko zasnovani tako, da omogočajo udeležbo v zapletenih naložbah, za katere je značilno posebno razmerje pričakovanega donosa in tveganja.

Odvisno od strukture izvedenih finančnih instrumentov in strukturiranih proizvodov se lahko uresničijo različna razmerja pričakovanih donosov in z njimi povezana tveganja. Zaradi zapletenosti teh instrumentov in pogosto povezane stopnje tveganja od investitorjev zahtevajo, da odlično razumejo proizvodno strukturo.

Izvedeni finančni instrumenti in strukturirani izdelki se uporabljajo za špekulativne namene za dovtetne investitorje, hkrati pa tudi kot instrument za zaščito pred tveganji za bolj konservativne investitorje.

Izvedeni finančni instrumenti in strukturirani izdelki so na splošno zapleteni instrumenti, ki od investitorja zahtevajo dobro razumevanje strukture instrumentov, v katere vlaga, in tveganj, ki jih prinašajo. Ker se znotraj različnih skupin teh instrumentov (opcije, različne vrste certifikatov ...) ti med seboj bistveno razlikujejo, odvisno od opredelitve samega instrumenta, na finančnih trgih pa se nenehno pojavljajo novi izdelki, ni mogoče vnaprej določiti in predvideti vseh tveganj, ki iz njih izhajajo.

Z investiranjem v izvedene finančne instrumente ali strukturirane izdelke je investitor na splošno izpostavljen kreditnemu tveganju izdajatelja, likvidnostnemu tveganju izvedenega finančnega instrumenta ali samega strukturiranega izdelka, tveganju proste dostave, tveganju sprememb davčnih predpisov, pa tudi vsem tveganjem, ki jim je izpostavljen prek osnovnega instrumenta. Tako je lahko investitor, odvisno od strukture instrumenta, izpostavljen naslednjemu:

- tveganju spremembe vrednosti osnovnega instrumenta zaradi sprememb gibanja tržnih cen;
- tveganju nestanovitnosti osnovnega instrumenta; valutnemu tveganju (kadar je sam izvedeni finančni instrument in/ali osnovni instrument denominiran v tujih valutah):
- obrestnemu tveganju (izpostavljenost položajem po različnih referenčnih obrestnih merah, tveganje spremembe oblike in naklona krivulje donosnosti ...);
- tveganju likvidnosti osnovnega instrumenta;
- tveganju finančnega vzvoda;
- drugim tveganjem, odvisno od strukture izvedenega finančnega instrumenta.

Poleg tega na vrednost izvedenih finančnih instrumentov in strukturiranih izdelkov z določeno zapadlostjo vpliva čas do dospelosti. Likvidnostno tveganje je na splošno večje za nestandardizirane pogodbe.

V nadaljevanju ponujamo pregled nekaterih izvedenih finančnih instrumentov in strukturiranih izdelkov s poudarkom na pomembnih tveganjih, povezanih z njimi, glede na njihovo strukturo in poleg zgoraj navedenih splošnih tveganj.

Opcije

Opcija je pogodba, ki daje lastniku pravico do nakupa ali prodaje določene količine instrumenta (delnice, košarica delnic, valutni par, obveznica ali drug finančni ali blagovni instrument) po določeni ceni in na določen datum ali pred njim. Ta instrument daje lastniku pravico, ne pa obveznosti; kar pomeni, da je tveganje pri nakupu opcije omejeno na začetno investicijo, ceno opcije. Lastnik opcije lahko glede na gibanje osnovnega instrumenta izgubi celotno začetno investicijo, vendar pa je lahko v ugodnih okoliščinah njegov dobiček nesorazmerno velik glede na začetno investicijo. To funkcijo omogoča finančni vzvod, ki je integriran v opcije.

Po drugi strani pa investitor pri prodaji opcije zasede »short« položaj, kjer je situacija obratna; največji dobiček je cena opcije, tveganje, ki ga investitor prevzame, pa je neomejeno, ravno zaradi uporabe finančnega vzvoda. Z drugimi besedami, v neugodnih okoliščinah bo investitor morda dolžan kupiti/prodati osnovni instrument, torej ekvivalenti poravnave v gotovini.

Vrednost opcije je odvisna od gibanja osnovnega instrumenta, kar pomeni, da so vsa tveganja, ki jih nosi osnovni instrument, podedovana. Pomemben dejavnik pri vrednotenju opcije je nestanovitnost, zato so ti finančni instrumenti bolj izpostavljeni tveganju nestanovitnosti. Poleg tega je njena vrednost ne glede na vrsto opcije odvisna tudi od ravni obrestnih mer, iz katerih izhaja izpostavljenost obrestnemu tveganju

Futures pogodbe

Futures pogodba je standardizirana pogodba, ki navaja obveznost nakupa ali prodaje določenega zneska določenega instrumenta na vnaprej določen datum. Tako kot pri opciji tudi ti instrumenti podedujejo vsa tveganja osnovnega instrumenta in nosijo visoko stopnjo tveganja finančnega vzvoda. Za razliko od opcije imata tako kupec kot prodajalec futures pogodbe možnost neomejenega dobička, vendar sta tudi izpostavljena neomejeni izgubi, nesorazmerno veliki glede na začetno investicijo (lastnost finančnega vzvoda). Tveganja osnovnega instrumenta so podedovana. Nihanje osnovnega instrumenta nima neposrednega vpliva na vrednost futures pogodbe.

Vrednost futures pogodb je odvisna tudi od vpliva obrestnih mer (obrestno tveganje).

Forward pogodbe

Forward pogodba je transakcijska pogodba, ki vključuje obveznost zamenjave določene količine premoženja po vnaprej določeni dogovorjeni ceni. Podobno kot futures pogodbe, tudi te pogodbe vključujejo tudi tveganje finančnega vzvoda, obrestno tveganje in tveganja, podedovane iz osnovnega instrumenta. Za razliko od futures pogodb so forward pogodbe nestandardizirane in zanje obstaja tveganje neskladnosti s tveganjem druge nasprotne stranke. Poleg tega je trg nelikviden, od koder izvira likvidnostno tveganje. Nihanje osnovnega instrumenta nima neposrednega vpliva na vrednost forward pogodbe.

Swap pogodbe

Swap pogodba je zavezujoča pogodba med dvema ali več strankami za izmenjavo osnovnih instrumentov. Najpogostejše Swap pogodbe so:

Obrestne Swap pogodbe (zamenjava enega obrestnega toka za drugega brez hkratne zamenjave glavnice)

Valutne Swap pogodbe (zavezujoča pogodba za neposredni nakup (ali prodajo) osnovne valute za drugo valuto in istočasna terminska prodaja (ali nakup) osnovne valute za drugo valuto)

Poleg navedenih in najpogostejših Swap pogodb o obstajajo tudi Swap pogodbe, ki urejajo izmenjavo delnic, obveznic, blaga ali drugih osnovnih instrumentov. Običajno niso standardizirane, temveč so prilagojene pogodbenim strankam, zato je treba preučiti podrobnosti konkretne pogodbe.

Swap pogodbe so praviloma izpostavljene obrestnemu tveganju. Investitor se mora zavedati tudi tveganja druge nasprotne stranke, odvisno od izdajatelja. Podedujejo tudi tveganja osnovnih instrumentov, ki so predmet menjave, kar je odvisno od pogodbe lahko valutno tveganje, tveganje spremembe cen, kreditno tveganje in druga tveganja.

Nihanje osnovnega instrumenta nima neposrednega vpliva na vrednost swap pogodbe.

Swap pogodbe imajo v njih integrirane finančne vzvode.

Certifikati

Certifikati so vrsta strukturiranega finančnega instrumenta, katerega vrednost je odvisna od vrednosti enega ali več osnovnih instrumentov in s tem podeduje tveganja osnovnega instrumenta. Lahko so vezani na delnico, Košaro delnic, indekse, cene surovin, valute itd. Izdajatelj certifikata prevzame obveznost plačila depozitov, iz katerih za investitorja izhaja tveganje druge nasprotne stranke. Večinoma, čeprav ne izključno, jih izdajajo poslovne banke. Certifikati so prosto prenosljivi in se z njimi trguje na borzi, enako kot z delnicami ali obveznicami. Ti vrednostni papirji lahko imajo ali nimajo integriranega finančnega vzvoda glede na strukturo certifikatov. Trenutno ni celovitega pravnega okvira za certifikate, kar je eno od njihovih tveganj. Ker so nestandardizirani, je za investitorje pomembno, da so seznanjeni s podrobnostmi posamezne izdaje.

Garanti

Garanti so finančni instrumenti, ki lastniku omogočajo nakup (call garant) ali prodajo (put garant) osnovnega instrumenta po vnaprej določeni ceni. Vrednost call garanta narašča, ko se cena osnovnega instrumenta zvišuje. V nasprotju s tem se vrednost put garanta poveča, če vrednost osnovnega instrumenta pade. Integriran imajo učinek finančnega vzvoda, tako da je mogoče z nakupom garanta doseči nesorazmerno velike donose glede na začetne investicije, vendar je mogoče tudi v celoti izgubiti vrednost investicije.

Poleg podedovanja tveganj osnovnega instrumenta so pomembni tudi nestanovitnost osnovnega instrumenta, preostali čas do dospelosti garanta in vpliv obrestnih mer.

Emisije enote toplogrednih plinov (dovoljenja CO₂) v sistemu EU ETS (Emission Trading System)

Emisijske enote so finančni instrumenti, ki v naravi predstavljajo prenosljiva dovoljenja za emisijo določene količine toplogrednih plinov. Ta dovoljenja so priznana v shemi EU za trgovanje z emisijami (EU ETS). EU ETS deluje na podlagi "omejitev in trgovine", tako da se določi zgornja meja skupne emisije, dovoljene za vse udeležence, zajete v EU ETS, in to zgornjo mejo se nadomesti z emisijskimi enotami. Vrednost emisijskih enot izhaja iz skupne meje emisij, ki je določena na ravni EU.

Podobno kot na druge finančne instrumente in blago lahko na cene emisijskih enot vplivajo spremembe povpraševanja (ki so lahko pogojene s cenami goriva in vremenskimi razmerami), dostopnost EU ETS infrastrukture, ki podpira trg, pravne in regulativne spremembe ter politični dejavniki.

Z odobrenimi emisijami se lahko trguje na spot trgih in trgih derivatov (kot referenčni instrument za forward, opcije ali swap), v tem primeru pa lahko nosijo tudi tveganja, povezana s temi instrumenti in vrstami trga. Na primer, trg emisijskih enot lahko postane nelikviden, v tem primeru je težko realizirati naložbo v emisijske enote.

Sklad Exchange traded funds (ETF) je sklad, s katerega deleži se trguje na urejenih trgih

Sklad, z deleži katerega se trguje na urejenih trgih, bolj znan kot ETF, so naložbeni produkti, ki vlagateljem omogočajo, da vlagajo v raznoliko "košarico" delnic prek enega samega finančnega instrumenta. ETF običajno sledi delnicam izdajatelja, ki so vključene v izbrani tržni indeks, in sicer vlaga v vse delnice ali v reprezentativni vzorec delnic izbranega indeksa. ETF so zasnovani tako, da ustrezajo indeksu in so pasivne naložbe. Ker se ETF ne upravlja aktivno, se k prodaji vrednostnega papirja ne bo pristopilo, če je izdajatelj vrednostnega papirja v finančnih težavah - razen če je vrednostni papir odstranjen iz indeksa. To pomeni, da se bo cena ETF gibala navzgor in navzdol, upravitelj ETF pa ne bo zavzel obrambnih položajev ali prodal pozicij v skladu s padcem trga. To pomeni tudi, da se izpostavljenost pozicijam, za katere pričakuje, da se bodo povečale, ne bo povečala. Uspešnost ETF verjetno odraža uspešnost indeksa, na katerem temelji ETF. ETF so običajno bolj likvidni kot običajni skladi in se z njimi lahko trguje na enak način kot z delnicami. ETF-ji so lahko volatilni, zlasti kratkoročno. Nekateri ETF so manj likvidni kot drugi. To bo med drugim temeljilo na naravi in velikosti osnovnih družb ter likvidnosti / ceni osnovnih delnic. Potencialni vlagatelji morajo biti seznanjeni z naravo osnovnih družb (underlying) katerega koli ETF, v katerega nameravajo vlagati. Poleg stroškov nakupa ETF za vlagatelje običajno ne nastanejo druge obveznosti. Ker pa lahko vrednost ETF-jev pada in naraste, obstaja tveganje, da lahko izgubite del ali celotni znesek prvotne naložbe.

Zbirno držanje premoženja in s tem povezana tveganja

Ko se premoženje stranke hrani zbirno, se vrednostni papirji ali gotovinska sredstva hranijo na zbirnem računu pri tretji osebi. Tovrstno vodenje računov lahko predstavlja tveganje za investitorja, saj evidenc o premoženju posamezne stranke ni treba voditi pri takšni tretji osebi (npr. banka skrbnik, SKDD, KDD ali druge pravne osebe, pooblaščene za opravljanje poslov depozita finančnih instrumentov, ki vrši hrambo na določenem trgu), ampak se izvaja s strani Družbe. Tveganje, ki lahko zaradi tega nastane, lahko Družba zmanjša s pogostim usklajevanjem računov, na katerih se hrani premoženje strank, in internimi evidencami Družbe. Tveganja, povezana z zbirno hrambo finančnih instrumentov, lahko vključujejo naslednja tveganja: operativno tveganje, da se premoženje

da se premoženje ene stranke Družbe uporablja za račun druge stranke Družbe zaradi napake zaposlenih Družbe in tretje osebe, davčno tveganje za uporabo višje davčne stopnje odtegljaja od tiste, ki je bila dogovorjena z ustreznimi pogodbami o dvojnem obdavčenju, tveganje nezmožnosti glasovanja na glavni skupščini izdajatelja z razdeljenimi ali delnimi glasovi, ki jih imajo finančni instrumenti, shranjeni na zbirnem računu za več strank, tveganje za uporabo tržnih pragov za celotno stanje posameznega izdajatelja na zbirnem računu in ne za posamezno stranko Družbe. Denar in finančni instrumenti stranke niso lastnina Družbe, niso del njenega premoženja ali likvidacijske ali stečajne mase, ter ne morejo biti predmet izvršbe v zvezi s terjatvami do Družbe.

Možno je, da se v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo tretje osebe, finančni instrumenti strank, ki jih hrani tretja stranka - tuji borzni posrednik, ne morejo ločeno razlikovati od finančnih instrumentov družbe. V skladu z navedenim lahko ima tretja oseba - tuji borzni posrednik, potencialno pravico do zastavne pravice ali kompenzacijske pravice na strankinih finančnih instrumentih ali denarnih sredstvih.

Posledice za stranke v primeru, da tretja oseba, pri kateri se hranijo denarna sredstva in/ali finančni instrumenti, ne more izpolniti svojih obveznosti, je odvisna od nacionalne zakonodaje tretje države. V zvezi s tem je treba omeniti, da se lahko v primeru, ko se premoženje strank hrani pri tretji osebi zunaj Republike Hrvaške, pravice strank do takega premoženja razlikujejo od pravic strank, katerih premoženje se hrani v skladu z zakonodajo Republike Hrvaške, saj lahko nacionalna zakonodaja predpiše različne ravni zaščite strank (različen obseg strankinih pravic ali drugačen obseg obveznosti tretjih oseb v primeru neizpolnjevanja obveznosti). Finančno premoženje strank, kadar to dovoljuje posamična tržna zakonodaja, se hrani na skrbniških računih ločeno od premoženja tretjih oseb in premoženja Družbe, in če tak način shranjevanja strankinega premoženja ni mogoč, bo Družba to objavila v posodobljeni različici tega dokumenta. Kadar finančnih instrumentov, ki jih hrani tretja oseba, ni mogoče ločeno razlikovati od lastnih finančnih instrumentov navedene tretje osebe ali Družbe, potem obstaja tveganje izgube v primeru neizpolnitve obveznosti s strani tretje osebe ali Družbe, odvisno od tega, čigavo premoženje ni možno razlikovati od premoženja stranke. Tudi v primerih, ko se premoženje strank hrani pri tretji osebi, je prisotno operativno tveganje v smislu morebitnih internih goljufij ali napak s strani tretje osebe ter pravno tveganje v smislu tveganja morebitne izgube zaradi negotovosti pravnega postopka ali negotovosti pri uporabi ali razlagi pogodbe, zakona ali drugega predpisa.

Denarna sredstva stranke, ki so shranjena na zbirnem računu pri kreditni instituciji s sedežem v Republiki Hrvaški ali Sloveniji so izvzeta iz izvršbe teh institucij ter likvidacijske ali stečajne mase. Da bi čim bolj zmanjšala tveganje za stranke, Družba vsaj enkrat letno pregleda tretje osebe, kjer se hrani premoženje Strank.

Kot že omenjeno, so gotovinska sredstva strank, ki so deponirana na računu kreditne institucije s sedežem v Republiki Hrvaški ali Sloveniji izvzeta iz izvršbe, oz. ne predstavljajo stečajne ali likvidacijske mase te kreditne institucije.

Pri izbiri tretje osebe, pri kateri bo Družba hranila premoženje strank, ne glede na to, ali gre za tretjo osebo v Republiki Hrvaški ali izven nje, je Družba dolžna ravnati profesionalno, skrbno in v skladu z ustreznimi predpisi. Vendar pa Družba ni odgovorna za plačilno nesposobnost tretjih oseb. Prav tako Družba ni odgovorna za izbiro tretje osebe, ki je bila storjena vestno in v skladu z ustreznimi predpisi.

Politika upravljanja navzkrižja interesov

S politiko upravljanja z navzkrižji interesov se urejajo ukrepi in postopki za preprečevanje negativnega vpliva navzkrižja interesov, ki se lahko pojavijo med opravljanjem investicijskih in pomožnih storitev ter izvajanjem investicijskih dejavnosti med

- interesi Družbe, osebami, ki vodijo poslovanje v podjetju, zaposlenimi, povezanimi zastopniki, osebami, povezanih z njimi na podlagi nadzora na eni strani, in interesi strank Družbe na drugi strani ali
- medsebojnimi interesi strank Družbe.

Družba in ustrezne osebe v zvezi z Družbo so se dolžne izogibati situacijam, ki bi lahko vodile do navzkrižja interesov, in če ta že obstaja ali se mu ni mogoče izogniti, so dolžne upoštevati vse ukrepe in postopke, ki jih predvideva politika in / ali postopki in ukrepi, dolženi v skladu s določbami politike. Družba ima ustanovljene ločene organizacijske enote, pri čemer upošteva, da ustrezne osebe v največji možni meri opravljajo naloge, povezane samo z eno organizacijsko enoto, in da so dejavnosti posameznih organizacijskih enot ločene od dejavnosti drugih organizacijskih enot. Vsaka organizacijska enota družbe predstavlja ločeno "Področje zaupnih informacij". Področja zaupnih informacij ločujejo s tako imenovanimi Kitajskimi zidovi, katerih namen je zagotoviti, da zaupne informacije ostanejo zaupne in ločene z "zidom". Zaupne informacije načeloma ne smejo zapustiti Področja zaupnih informacij in jih je treba obravnavati kot strogo zaupne pri poslovanju z drugimi deli organizacije. Če ukrepi in postopki, predvideni s to politiko, ne bodo zadostovali za preprečevanje prej opisanega negativnega navzkrižja interesov, bo družba v taki situaciji uporabila dodatne ukrepe in postopke, če pa tudi to ne bo dovolj, bo družba pred opravljanje storitev na trajnem mediju nedvoumno sporočila stranki vrsto in / ali vir navzkrižja interesov z navedbo zadostnih informacij, na podlagi katerih bo stranka lahko sprejela odločitve v zvezi z naložbenimi ali pomožnimi storitvami, znotraj katerih nastaja navzkrižje interesov.

Poročanje strankam

Družba vsakemu posameznemu kupcu, za katerega ima finančne instrumente ali denarna sredstva, četrletno predloži poročila na trajnem mediju o navedenih finančnih instrumentih ali denarnih sredstvih. Pozicije finančnih instrumentov strank, ki so pri Družbi registrirani samo za namene trgovanja, v obravnavanem četrletnem poročilu ne bodo prikazane. Družba bo stranko ex ante obveščala o stroških in provizijah z objavo Cenika investicijskih storitev ter o skupnih stroških in provizijah letno in na personalizirani osnovi, kot to zahteva Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/565.

Ocena ciljnega trga in primernosti

Družba ne bo določala ciljnega trga za finančne instrumente, s katerimi trgujejo stranke, ki jim zagotavlja storitev prejetanja in prenosa nalogov, če ne delujejo kot distributer. Družba bo izvedla oceno primernosti in bo stranki sporočila rezultate te ocene z namenom predhodnega opozorila o finančnih instrumentih, ki so za stranko primerni, ob upoštevanju strankinega znanja in izkušenj. Če stranka ne želi posredovati podatkov ali jih ni zagotovila, družba pa nima zadostnih podatkov o znanju ali izkušnjah, ta ne bo mogla oceniti primernosti določenega finančnega instrumenta za stranko.

Izvršitev naročila in politika izvršitve

S politiko izvrševanja naročil je družba uredila ukrepe in postopke, s katerimi si prizadeva doseči najugodnejše izvrševanje naročil za svoje stranke med prenosom naročil in med izvajanjem naročil. Celotno besedilo pravilnika z informacijami o mestih izvršitve je na voljo na spletni strani podjetja. Podatki o 5 najboljših mestih izvedbe so objavljeni vsako leto za preteklo leto do 30. aprila

Sestava, dolžnosti in odgovornosti uprave in sistema upravljanja Družbe

Uprava je vzpostavila in uporablja učinkovit in zanesljiv sistem upravljanja, vključno z razporeditvijo dolžnosti in preprečevanjem navzkrižja interesov, tako da spodbuja integriteto trga in interese strank investicijske družbe.

Družba ima dva člana uprave, ki opravljata posle in zastopata Družbo v skladu z Zakonom, relevantnimi podzakonskimi akti in internimi akti Družbe ter imata strokovna znanja, veščine in izkušnje, potrebne za samostojno in neodvisno vodenje poslov. Uprava je vzpostavila učinkovit in preudarni sistem upravljanja, ki vključuje razporeditev dolžnosti na naslednji način:

Predsednik uprave je odgovoren za delo oddelka za trgovanje (Front office) – posli za sprejem, obdelavo in izvrševanje nalogov za trgovanje, oddelka za investicijsko bančništvo, za spremljanje kakovosti dela računovodskega in administrativnega oddelka ter nadzornih funkcij spremljanja skladnosti in notranje revizije v okviru svoje pristojnosti (posli, delegirani tretji osebi)

Član uprave je odgovoren za delo oddelka za posle kompenzacije in poravnave (Back office), oddelka skrbništva, oddelka za tržno analizo in spremljanje ter oddelka za trgovanje (Front office), deponitarnega oddelka, posli za področje pravne podpore na splošno, za vzdrževanje organizacijske strukture Družbe v skladu z veljavnimi predpisi, za spremljanje delovanja funkcije upravljanja tveganj in drugih kontrolnih funkcij v okviru svoje pristojnosti. Oba člana uprave sta odgovorna za učinkovito organizacijo varnostnih in tehničnih pogojev za podporo poslovanja Družbe in zagotavljanje kontinuitete poslovanja Družbe.

Uprava opravlja vse posle, ki so določeni z Zakonom o kapitalskem trgu, Aktom o ustanovitvi Družbe, splošnimi akti in drugimi pozitivnimi predpisi, zlasti pa je odgovorna za vodenje poslovanja Družbe, vzpostavitev in izvajanje učinkovitega in zanesljivega sistema upravljanja, zagotavljanje izvajanja nadzornih ukrepov ter ocenjevanje in občasno pregledovanje učinkovitost politik in postopkov investicijske družbe, sprejetih za usklajitev z ustreznimi predpisi.

Pogoje za izbiro članov in merila za oceno ustreznosti članov uprave podrobno urejajo interni akti Družbe.

Člani uprave kadar koli, ko opravljajo to dolžnost, izpolnjujejo pogoje za članstvo v upravi na način, ki ga določajo Zakon o kapitalskem trgu (NN 65/2018), Zakon o gospodarskih družbah (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15), interni akti Družbe in ustrezni podzakonski akti. Zaradi svoje velikosti, notranje organizacije in narave, obsega in zapletenosti poslovanja Družba ni ustanovila ločenega odbora za imenovanja, odbora za prejemke in odbora za tveganja.

Uprava Družbe je seznanjena s politikami in postopki upravljanja s tveganji. Sistem vsakodnevnega poročanja zagotavlja dosleden nadzor, pravočasno prepoznavanje povečanega tveganja in ustrezne odzive na nastale situacije. Za zagotovitev pravilnega in učinkovitega opravljanja dela in čim večje zmanjševanje tveganja poslovanja Družbe, Družba zagotavlja uporabo pravil, ki določajo notranjo organizacijo in obseg dela, pa tudi kadrovske pogoje in druge pogoje za opravljanje dejavnosti znotraj organizacijske strukture Družbe. Zaposlitev oseb z ustreznimi znanji, znanjem in strokovnim znanjem ter ustreznimi viri, postopki in mehanizmi za zagotavljanje storitev in dejavnosti, ki jih ponuja, se zagotavljajo vsakodneвно. V okviru organizacijske strukture Družbe poleg drugih organizacijskih enot z jasno opredeljenimi linijami odgovornosti, Družba uporablja tudi storitve oseb s posebnimi pooblastili in odgovornostmi znotraj Družbe, ki jih imenuje uprava Družbe ali so delegirani z ustreznim pravnim poslom in to so: 1. vodje oddelkov, 2. interni revizor, 3. pooblaščenec za skladnost poslovanja, 4. upravljevalec tveganj. Osebe s posebnimi pooblastili so pooblaščenec za samostojno izvajanje dejavnosti v okviru svojega dela, notranji revizor, pooblaščenec za skladnost poslovanja in upravljevalec tveganj pa upravi Družbe predložijo letna poročila o obsegu dejavnosti, ki jih opravljajo, da bi zmanjšali tveganje neskladnosti poslovanja Družbe z veljavnimi predpisi. Zaposleni v organizacijskih enotah Družbe, vsak v okviru določenih pooblastil in dolžnosti določenega delovnega mesta, zagotavljajo nemoten proces javne objave in sporočanja podatkov v skladu z določbami Zakona o kapitalskem trgu. Uprava ob ustreznem sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami, ki sodelujejo pri opravljanju storitev, opredeli in neodvisno potrdi in nadzira sprejemanje in izvajanje strateških ciljev Družbe, strategij upravljanja tveganj in notranjega upravljanja. Družba zagotavlja celovitost računovodskih sistemov in sistemov finančnega poročanja, ter finančni in operativni nadzor in usklajenost z zakonom veljavnimi standardi. Nadzor zunanje in notranje revizije zagotavlja, da je priprava računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi finančnega poročanja. Družba sprejema, redno posodablja in izvaja ustrezne usmeritve v zvezi s storitvami, dejavnostmi, izdelki in poslovanjem Družbe, upošteva toleranco do tveganja in značilnosti ter potrebe strank in redno izvaja stresne teste. Družba je sprejela ustrezno Politiko prejemkov za osebe, ki sodelujejo pri zagotavljanju storitev za stranke, katere cilj je

spodbujanje odgovornega poslovnega ravnanja, poštenega ravnanja s strankami in preprečevanja navzkrižja interesov pri poslovanju s strankami. Povzetek politike je objavljen na uradni spletni strani Družbe kot del letnega poročila o tveganjih.

Uprava Družbe redno spremlja in ocenjuje učinkovitost sistema upravljanja in sprejema ustrezne ukrepe za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Podatki o politiki prejemkov

Družba je v skladu z veljavnimi predpisi sprejela Politiko prejemkov, ki ureja vprašanje prejemkov za vse kategorije delavcev z namenom preprečevanja in obvladovanja navzkrižja interesov in preprečevanja neupravičenih tveganj na način, da se prejemki delavcev urejajo s pogodbami o zaposlitvi in Pravilnikom o delu. Politika prejemkov ureja strukturo prejemkov delavcev, načine in pogoje za izplačilo prejemkov ter posebne določbe, ki se nanašajo na odlog plačila in naknadno prilagoditev tveganja.

Družba v letnem poročilu o tveganjih družbe objavlja informacije v zvezi s politiko in praksami nagrajevanja tistih kategorij delavcev, katerih poklicne dejavnosti pomembno vplivajo na profil tveganja.